

Paziņojums

Pēc vienotā uzraudzības mehānisma ieviešanas jānodrošina pilnībā revidējama, pārskatatbildīga un efektīva banku uzraudzības kārtība

ES dalībvalstu augstāko revīzijas iestāžu (ARI) un Eiropas Revīzijas palātas (ERP) vadītāju Kontaktu komiteja,

atzīstot, ka vienotā uzraudzības mehānisma (VUM) izveide 2014. gada novembrī mainīja ES banku uzraudzības struktūru, uzticot Eiropas Centrālajai bankai (ECB) pienākumu uzraudzīt bankas eurozonā;

atzīmējot, ka tajā aptvertas gandrīz 130 “nozīmīgas” bankas, kuras nonāca tiešā ECB uzraudzībā un kuru aktīvu kopējā vērtība ir 22 triljoni EUR;

atsaucoties uz Kontaktu komitejas 2013. gada 8. maija paziņojumu par *atbilstošu revīzijas un pārskatatbildības pasākumu nozīmi ekonomiskajā un monetārajā savienībā un ES ekonomiskās pārvaldības jomā*, kā arī uz 2011. gada oktobra paziņojumu *par Eiropas pusgada un citu jaunāko ES ekonomiskās pārvaldības sasniegumu ietekmi uz Eiropas Savienības dalībvalstu augstākajām revīzijas iestādēm un Eiropas Revīzijas palātu*;

uzsverot šajos paziņojumos minētos pamatprincipus – publisko finanšu jomā nodrošināt pietiekamu pārredzamību, atbilstošu pārskatatbildību un publiskā sektora revīziju;

atzīstot, ka VUM ieviešana rada jaunus izaicinājumus saistībā ar šo principu ievērošanu, kā arī akcentē iepriekš pastāvējušās nepilnības, it īpaši šādas:

- daudzām ARI ir daļējas pilnvaras vai vispār nav pilnvaru revidēt savas valsts uzraudzības iestādes un to (uzraudzības) darbības, īpaši gadījumos, kad šos pienākumus pilda centrālās bankas;
- kopš VUM ieviešanas un uzraudzības pienākumu nodošanas ECB vairāku valstu ARI ir zaudējušas pilnvaras revidēt nozīmīgo banku uzraudzību savās attiecīgajās dalībvalstīs;
- dažu valstu uzraudzības iestādes neatskaitās vai neziņo nevienai valsts iestādei par savām uzraudzības darbībām;

atzīmējot, ka konkrētas finanšu iestādes, kas uzskaitītas *CRD IV* direktīvā¹, nav pakļautas ne ECB uzraudzībai, ne valsts uzraudzības iestāžu jurisdikcijai;

atzīmējot, ka banku uzraudzības iestāžu un to darbību publiskā sektora revīzija (ietverot neierobežotu piekļuvi visai būtiskajai informācijai) arī tad, ja banku uzraudzību veic centrālās bankas, ir standarta procedūra tādās valstīs kā ASV, Kanāda, Austrālija, Dānija, Zviedrija, Francija un Vācija;

atzīstot, ka ERP gatavojas pirmo reizi revidēt ECB uzraudzības darbības, bet norādot, ka ECB uzskata: ERP pilnvaras ECB vadības darbības efektivitātes revīzijai neietver politiku un lēmumus, kas saistīti ar tās uzraudzības pienākumiem;

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva 2013/36/ES par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību, 2. panta 5. punkts.

uzsverot, ka vairākas ARI uzskata, ka ir steidzami nepieciešams aizpildīt iespējamās revīzijas tvēruma pārrāvumus, kas valsts līmenī radušies, jo valstu ARI iepriekšējās pilnvaras revidēt banku uzraudzību nav kompensētas ar ERP pilnvarām ECB līmenī,

ir nonākusi pie turpmāk minētajiem secinājumiem.

Revīzijas tvēruma pārrāvums ir radies tajās eurozonas valstīs, kur valstu ARI iepriekšējās pilnvaras revidēt valsts banku uzraudzības iestādes nav aizstātas ar līdzīga līmeņa revīzijas pilnvarām, kas dotu ERP tiesības revidēt ECB uzraudzības darbības. Nepieciešams paskaidrot iespējamo ietekmi uz ARI revīzijas pilnvarām, ja kāda valsts, kas nav eurozonā, pievienojas VUM. Turklāt revīzijas tvēruma pārrāvums saglabājas tajās valstīs, kur valstu ARI pilnvaras revidēt valsts banku uzraudzības iestādes ir ierobežotas vai vispār nepastāv.

Pilnībā revidējamu un pārskatatbildīgu banku uzraudzību Eiropas Savienībā var nodrošināt tikai valstu ARI un Eiropas Revīzijas palātas kopīgs darbs, lai novērstu revīzijas tvēruma pārrāvumu un vienlaikus pēc iespējas samazinātu tā izraisītos riskus.

Kontaktu komiteja iesaka palielināt izpratni par to, kā nodrošināt pilnībā revidējamu, pārskatatbildīgu un efektīvu banku uzraudzības kārtību.

ARI valstu un Eiropas līmenī:

- **mudinot dalībvalstu ARI informēt savas valdības un parlamentus par šiem jautājumiem;**
- **aicinot dalībvalstu ARI piedalīties plānotajā sadarbības revīzijā** par atsevišķu nenozīmīgu banku uzraudzību atlasītās ES valstīs; revīzija jāsāk 2015. gadā, un ar tās rezultātiem iepazīstinās Kontaktu komiteju;

ES iestādēm un valstu iestādēm:

- **mudinot Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi, Eiropadomi un Eiropas Komisiju apsvērt iespēju palielināt ERP pilnvaras attiecībā uz ECB vienotā uzraudzības mehānisma revīziju, tostarp paskaidrot VUM regulas 20. panta 7. punkta tvērumu un/vai vajadzības gadījumā grozīt VUM regulas 20. panta 7. punktu un ECBS un ECB statūtu 27. panta 2. punktu;**
- **mudinot valstu valdības un parlamentus paplašināt savas valsts ARI revīzijas pilnvaras atbilstoši iespējām, kuras IV Kapitāla prasību direktīva (CRD IV) 59. panta 2. punktā piedāvā ARI, lai nodrošinātu, ka šīs pilnvaras ietver arī centrālo banku un finanšu uzraudzības iestāžu revīziju;**
- **mudinot Eiropas Komisiju, lai tā risinātu šos jautājumus pirmajā VUM novērtējumā, kura rezultāti tiks publicēti līdz 2015. gada beigām.**

Kontaktu komiteja uzsver, cik svarīgi ir veikt iepriekš minētās darbības steidzami un saskaņoti, pienācīgi reaģējot uz pašreizējo finanšu krīzi un tās sniegto iespēju izveidot pilnībā revidējamu, pārskatatbildīgu un efektīvu banku uzraudzības kārtību. Tam jāattiecas arī uz finanšu iestāžu darbībām – apdrošināšanu vai ieguldījumiem.

Kontaktu komitejas priekšsēdētāja nosūtīs šo paziņojumu Eiropas Parlamentam, Eiropas Savienības Padomei, Eiropadomei, Eiropas Komisijai, Eurogrupai, kā arī ES dalībvalstu parlamentiem un valdībām.